

Aan Gemeente Dongen

T.a.v. Bert Jansen

Van Marianne Zegwaard en Evelien Vervoort

Betreft VANG-support Dongen

Datum 15 oktober 2018

Projectnummer M18B0234

Kopie naar

Ons kenmerk 20181015 concept notitie VANG Support Dongen

Behandeld door

Marianne Zegwaard

E marianne.zegwaard@stantec.com

T 015 7511848

M 06 2503 7254

1.0 INLEIDING

Aanleiding

De gemeente Dongen wil graag in 2025 voldoen aan de VANG-doelstelling (30 kg huishoudelijk restafval). Door maatregelen op het huidige inzamelsysteem door te voeren hoopt de gemeente de VANG-doelstelling in 2025 te halen.

Vraagstelling

De gemeente Dongen staat nu voor de vraag hoe zij aan deze ambitie kan voldoen en welke consequenties dit met zich meebrengt. De gemeente wil inzicht hebben in de effecten en consequenties van de volgende wijzigingen in het inzamelsysteem:

- Overschakelen op omgekeerd inzamelen (twee varianten);
- Wekelijkse GFT-inzameling in de zomer (kg en €).

Daarnaast wenst de gemeente advies over gelijke behandeling van huishoudens in hoogbouw en laagbouw voor wat betreft het afvalvolume dat zij per jaar zonder extra kosten aan kunnen bieden.

Postadres

Postbus 270

2600 AG DELFT

Bezoekadres

Poortweg 4

2612 PA DELFT

KVK Haaglanden 27 18 43 23

BNP Paribas 22 76 53 920

IBAN NL75BNPA0227653920 BIC BNPANL2A

Doel

Door mogelijke maatregelen door te rekenen krijgt de gemeente Dongen inzicht in de mogelijke besparingen (in kg restafval) en andere gevolgen bij een aantal inzamelsystemen. Naast een cijfermatige doorrekening geven we aan wat de invloed is op de VANG-doelstelling, wat de financiële consequenties zijn, hoe de maatregel het beste kan worden ingevoerd en wat er aanvullend nodig is om de maatregel succesvol te laten zijn.

Opbouw notitie

In hoofdstuk 2 beschrijven we de aanpak en uitgangspunten van het onderzoek. De huidige situatie en de onderzochte inzamelsystemen zijn weergegeven in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 beschrijven we de verwachte afvalhoeveelheden, inclusief de manier waarop deze verwachting tot stand is gekomen. In hoofdstuk 5 presenteren we de resultaten van de doorrekening. Hoofdstuk 6 gaat in op de gelijke behandeling van alle bebouwingstypen voor wat betreft het volume restafval dat men zonder extra kosten kan aanbieden. Hoofdstuk 7 ten slotte beschrijft de praktische consequenties van de invoering per maatregel of set van maatregelen.

2.0 AANPAK EN UITGANGSPUNTEN ONDERZOEK

Aanpak

Om de effecten van de wijzigingen in het inzamelsysteem te bepalen, moet eerst de huidige situatie bekend zijn. De huidige situatie is in beeld gebracht op basis van informatie van de gemeente, die is opgevraagd via een vragenlijst. Door middel van (eigen) Excel-rekensheets zijn de “meer- en mindereffecten” ten opzichte van de huidige situatie bepaald, zowel in kilogrammen per afvalstroom als in kosten en opbrengsten. Voor elke wijziging in het inzamelsysteem is tevens de investering die nodig is voor de aanschaf van inzamelmiddelen bepaald en de eenmalige kosten die gepaard gaan met de invoering.

Uitgangspunten

Om de verwachte effecten te bepalen is gebruik gemaakt van kentallen en ervaringen van andere vergelijkbare gemeenten. Hiervoor is onder andere de benchmark van de NVRD gebruikt. Tevens is onze ervaring bij andere gemeenten gebruikt, voor zover hier vergelijkbare maatregelen genomen zijn.

Voor de afvalgegevens is 2017 als peiljaar aangehouden en de kostenkennallen zijn gebaseerd op de aangeleverde informatie verstrekt door de gemeente.

Het effect op de netto gemeentelijke kosten per aansluiting per jaar¹ is bepaald als mutatie ten opzichte van de huidige situatie. Voor onderstaande kostenposten, die naar onze ervaring het meest bepalend zijn, is het verwachte effect bepaald:

- Jaar- en beheerlasten nieuw aangeschafte inzamelmiddelen;
- Eventuele afname jaar- en beheerlasten overbodige/afgedankte inzamelmiddelen;
- Afname inzamelkosten restafval;
- Afname verwerkingskosten restafval (inclusief verbrandingsbelasting);
- Toename inzamelkosten grondstoffen (inschatting voor totaal van GFT, PMD en papier/karton);
- Toename sorteer- en verwerkingskosten grondstoffen GFT, PMD en papier/karton (op basis van verwachte toename gescheiden inzameling);
- Effect op vergoeding vanuit Afvalfonds (papier/karton en PMD);
- Extra kosten voor flankerend beleid (communicatie, handhaving, inzet reiniging openbare ruimte, registratie/administratie).

¹ Dit is nadrukkelijk iets anders dan de afvalstoffenheffing, waarvan de hoogte door de politiek bepaald wordt op basis van een afweging tussen OZB en rioolheffing.

Afbakening

- In deze opdracht is het inzamelsysteem ‘omgekeerd inzamelen’ in twee varianten doorgerend.
- Niet alle woningen zijn hetzelfde en niet alle woningen maken gebruik van dezelfde inzamel-middelen. In dit onderzoek is onderscheid gemaakt tussen de volgende bebouwingstypen:
 - Laagbouw binnengebied met minicontainers voor restafval;
 - Laagbouw binnengebied met ondergrondse containers voor restafval;
 - Laagbouw buitengebied;
 - Hoogbouw.
- De effecten van de maatregel wekelijkse inzameling van GFT in de zomer zijn bepaald.

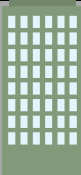

3.0 SYSTEEM KENMERKEN

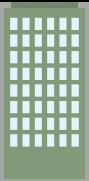

In dit hoofdstuk beschrijven het huidige inzamelsysteem en de kenmerken van de systeemwijzigin-gen die de gemeente voor ogen heeft.

3.1.1 Huidige situatie

Momenteel kent de gemeente een alternerende inzameling (restafval en GFT eens per 2 weken). Circa 70% van de aansluitingen maakt gebruik van minicontainers (180 liter) en 30% maakt gebruik van ondergrondse containers. Onderstaande tabel geeft de huidige inzameling weer.

Tabel 1: Huidige situatie

	 Binnengebied-mini	 Binnengebied-oc	 Buitengebied	
GFT	 GFT	 GFT	 GFT	nvt
Frequentie	26x per jaar	26x per jaar	26x per jaar	nvt

	 Binnengebied-mini	 Binnengebied-oc	 Buitengebied	
Papier	 Papier	 Papier	 Papier	 Papier
Frequentie	13x per jaar	Onbeperkt (obv vulgraad)	13x per jaar	Onbeperkt (obv vulgraad)
PMD	 PMD	 PMD	 PMD	 PMD
Frequentie	26x per jaar	26x per jaar	26x per jaar	26x per jaar
Restafval	 Rest	 Rest	 Rest	 Rest
Frequentie	26x per jaar	200 gratis klepopeningen	26 x per jaar	200 gratis klepopeningen

3.1.2 Omgekeerd inzamelen

In de huidige situatie wordt het ‘waardeloze’ restafval aan of nabij huis opgehaald en moeten de huishoudens vaak lopen met hun grondstoffen. Eigenlijk is dit vreemd, want juist die grondstoffen zijn van waarde en het streven is om meer grondstoffen gescheiden in te zamelen. Daarom zou het logischer zijn om de waardevolle grondstoffen aan of nabij huis in te zamelen en de huishoudens hun restafval zelf te laten wegbrengen naar een container in de wijk. Dit noemen we ‘omgekeerd inzamelen’. Door het aanbieden van grondstoffen makkelijk te maken en het aanbieden van restafval minder makkelijk, worden huishoudens geprikkeld om hun afval beter te gaan scheiden.

Er zijn in dit onderzoek twee varianten uitgewerkt:

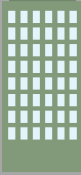

- Variant 1:
 - Aanbieding restafval in ondergrondse container: 100 gratis klepopeningen (6 m³ per jaar);
 - Aanbieding restafval minicontainer buitengebied: 17x per jaar (3 m³ per jaar);
- Variant 2:
 - Aanbieding restafval in ondergrondse container: 50 gratis klepopeningen (3 m³ per jaar);
 - Aanbieding restafval minicontainer buitengebied: 13x per jaar (2,3 m³ per jaar).

De belangrijkste wijzigingen bij invoering van omgekeerd inzamelen zijn de volgende:

- De huishoudens in de laagbouw die nu een eigen restafvalcontainer hebben, maken geen gebruik meer van een eigen minicontainer voor restafval, maar brengen het restafval naar een ondergrondse container in de wijk. De containers worden geplaatst in een dichtheid van gemiddeld 1 container voor 145 laagbouw-huishoudens;
- De grijze minicontainer van de laagbouw is overbodig en wordt gebruikt als PMD-container. Deze wordt één keer per twee weken geleegd. De PMD-zakken verdwijnen daarmee uit het straatbeeld;
- De laagbouw die nu al gebruik maakt van een ondergrondse container om het restafval in aan te bieden, blijft dit ook bij omgekeerd inzamelen doen. Deze huishoudens krijgen er een extra minicontainer bij voor PMD;
- De laagbouw in het buitengebied blijft gebruik maken een grijze restafvalcontainer. Deze wordt nog maar één keer per 3-4 weken geleegd. Ook deze huishoudens krijgen er een extra minicontainer bij voor PMD;
- De inzameling van de overige afvalfracties blijft gelijk;
- Bij de hoogbouw wordt voortaan ook GFT opgehaald. Hiervoor komen bij alle complexen verzamelcontainers in zuilen. Verder verandert er niets; ook de inzameling van PMD-zakken blijft gehandhaafd (één keer per twee weken).

In tabel staan de twee varianten van omgekeerd inzamelen beschreven.

Tabel 2: Systeemkenmerken omgekeerd inzamelen - variant 1 en 2

	 Binnengebied-mini	 Binnengebied-oc	 Buitengebied	
GFT				
Variant 1	26x per jaar	26x per jaar	26x per jaar	26x per jaar
Variant 2	26x per jaar	26x per jaar	26x per jaar	26x per jaar
Papier				
Variant 1	13x per jaar	Onbeperkt (obv vulgraad)	13x per jaar	Onbeperkt (obv vulgraad)
Variant 2	13x per jaar	Onbeperkt (obv vulgraad)	13x per jaar	Onbeperkt (obv vulgraad)
PMD				
Variant 1	26x per jaar	26x per jaar	26x per jaar	26x per jaar
Variant 2	26x per jaar	26x per jaar	26x per jaar	26x per jaar

	 Binnengebied-mini	 Binnengebied-oc	 Buitengebied	
Rest				
Variant 1	100 gratis klep- openingen	100 gratis klepope- ningen	17x per jaar	100 gratis klep- openingen
Variant 2	50 gratis klep- openingen	50 gratis klep- openingen	13x per jaar	50 gratis klep- openingen

Invoering van omgekeerd inzamelen vraagt aanvullend om flankerend beleid en dan met name voor de aanpak van bijplaatsing van afval bij de ondergrondse containers en de aanpak van eventuele dumpingen. In de doorrekening is structureel een bedrag gereserveerd voor deze posten: in variant 1 gaat het om een bedrag van € 45.000 per jaar en in variant 2 waarin het aantal klepopeningen het meest beperkt wordt, is jaarlijks een bedrag van € 90.000 opgenomen.

3.1.3 GFT wekelijks inzamelen

In de huidige situatie kunnen de huishoudens met een GFT-minicontainer deze één keer per twee weken laten legen. In 2017 werden per inzamelronde gemiddeld 58% van alle uitstaande GFT-minicontainers ook daadwerkelijk aangeboden en geleegd.

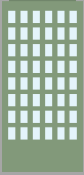

Tot 2015 konden de huishoudens hun GFT elke week aanbieden. De gemeente overweegt om het GFT in de zomermaanden weer wekelijks in te gaan zamelen. Het betreft een periode van een half jaar (grotweg: half april-half oktober).

De volgende tabel toont de kenmerken van dit systeem. Behalve voor GFT is dit systeem verder gelijk aan de huidige situatie (zie 3.1).

Op basis van de ervaringen in Dongen wordt verwacht dat het aanbodpercentage (2017: 58%) min of meer gelijk zal blijven. Voor deze maatregel is een percentage van 60% aangehouden.

Voor deze maatregel is geen aanvullend flankerend beleid nodig.

Tabel 3: GFT wekelijks inzamelen (overige fracties: zie tabel 1)

	 Binnengebied-mini	 Binnengebied-oc	 Buitengebied	
GFT	 GFT	 GFT	 GFT	nvt
Frequentie	39x per jaar	39x per jaar	39x per jaar	nvt

4.0 VERWACHT AFVALAANBOD

Referentie 2017

Om de verwachte afvalhoeveelheden te kunnen inschatten die in de onderzochte situaties verwacht kunnen worden, is de afvalbalans 2017 als uitgangspunt gehanteerd. Voor zover mogelijk zijn de resultaten per bebouwingstype inzichtelijk gemaakt.

Omgekeerd inzamelen

Op basis van het huidige totale aanbod per fractie enerzijds en ervaringen van andere gemeenten anderzijds (mede op basis van benchmarkcijfers), is per fractie en per type bebouwing een inschatting gedaan van de verwachte toe- of afname ten opzichte van de huidige situatie. Deze aannames en de afvalbalans waarin deze resulteren, zijn opgenomen in bijlage 1.

Uitgegaan is van een gelijkblijvend totaal afvalaanbod ten opzichte van 2017. De hoeveelheid fijn restafval is dan ook als sluitpost berekend.

GFT wekelijks inzamelen

De ervaring in andere gemeenten leert dat verhoging van de inzamelrequentie van GFT vooral een servicemaatregel is en dat het weinig effect heeft op de aangeboden hoeveelheid GFT. De

fluctuaties in het jaarlijkse GFT-aanbod zijn veel meer afhankelijk van weersomstandigheden en ‘tuintrends’ dan van de inzamelfrequentie.

Voor dit onderzoek is voor deze maatregel in overleg met de gemeente een behoudende toename ingeschat van 5% extra GFT.

5.0 RESULTATEN DOORREKENING

De volgende paragrafen bevatten de resultaten van de doorrekening.

5.1 VERWACHT EFFECT OP AFVALSCHEIDING

In onderstaande tabel zijn de (verwachte) effecten op de afvalscheiding weergegeven, zowel voor het aanbod ongescheiden afval als het scheidingspercentage.

Tabel 4: Verwacht effect maatregelen op aanbod restafval en scheidingspercentage

Aspect	Eenheid	Huidige situatie	Omgekeerd-1	Omgekeerd-2	GFT wekelijks
Milieu					
Hoeveelheid restafval (fijn en grof)	kg per inwoner/jaar	167	114	86	161
Scheidingspercentage		74%	82%	87%	75%

Van invoering van omgekeerd inzamelen – variant 2 wordt het grootste effect verwacht: de hoeveelheid restafval halveert bijna (van 167 kg naar 86 kg per inwoner per jaar). Hiermee kan de VANG-doelstelling van 100 kg in 2020 ruim gehaald worden.

Landelijk wordt voor 2025 een doelstelling van 30 kg restafval per inwoner gehanteerd. Om deze doelstelling te halen zullen nog aanvullende maatregelen genomen moeten worden.

5.2 VERWACHT EFFECT OP KOSTEN

In deze paragraaf presenteren we de investeringen, de eenmalige kosten en de jaarlijkse gemeentelijke kosten.

5.2.1 Investerings

Invoering van omgekeerd inzamelen vraagt de nodige investeringen in inzamelmiddelen. Deze zijn voor beide varianten gelijk. Tabel 5 geeft inzicht in het aantal aan te schaffen inzamelmiddelen en de kosten.

Tabel 5: Investering omgekeerd inzamelen (variant 1 en 2)

Kostenpost	Aantal	Eenheid	Tarief	Kosten
aanschaf extra ondergronde containers tbv laagbouw-binnengebied	50	container	€ 10.000	€ 500.000
aanschaf GFT-zuilen tbv hoogbouw	61	zuilen	€ 2.750	€ 168.000
aanschaf PMD-minicontainers tbv buitengebied	730	PMD-mini	€ 32	€ 23.000
aanschaf PMD-minicontainers tbv laagbouw-oc	1.776	PMD-mini	€ 32	€ 57.000
totaal				€ 748.000

5.2.2 Eenmalige kosten

De invoering van een wijziging in een inzamelsysteem brengt kosten met zich mee, die in principe eenmalig zijn.

Tabel 6: Eenmalige kosten invoering omgekeerd inzamelen (variant 1 en 2)

Kostenpost	Aantal	Eenheid	Tarief	Kosten
kosten aanschaf GFE-emmers tbv hoogbouw?	1.454	emmer	€ 10	€ 15.000
kosten aanschaf PMD-deksels binnengebied	7.256	deksel	€ 10	€ 73.000
kosten montage PMD-deksels	7.256	deksel	€ 5	€ 36.000
kosten verplaatsing ondergrondse containers naar gewenste locatie	0	container	€ 0	€ 0
kosten communicatie per huishouden per jaar	11.216	huishouden	€ 5	€ 56.000
extra inzet handhaving in eerste half jaar maanden	0,5	fte	€ 75.000	€ 38.000
overige projectkosten				€ 50.000
totaal				€ 268.000

Uit tabel 6 blijkt dat voor het invoeringsproces kosten gemaakt moeten worden voor onder andere het 'omkatten' van de grijze restafvalcontainer naar PMD-container. Verder is communicatie nodig en is tijdelijke inzet van extra handhaving meegenomen in deze eenmalige kosten.

De kosten voor invoering van wekelijkse GFT-inzameling in de zomermaanden vraagt alleen om een eenmalige kostenpost voor communicatie richting inwoners (maximaal € 5.000).

5.2.3 Jaarlijkse gemeentelijke kosten

De invoering van een nieuwe manier van inzamelen heeft effect op de structurele jaarlijkse kosten. Tabel 7 toont het effect op de jaarlijkse gemeentelijke kosten.

Tabel 7: Verwacht effect maatregelen op jaarlijkse gemeentelijke kosten

Kostenpost	Eenheid	Huidige situatie	Omgekeerd-1	Omgekeerd-2	GFT wekelijks
Afschrijving	€ per jaar	€ 221.000	€ 282.000	€ 282.000	€ 221.000
Beheer- en onderhoud (incl. PMD-zak)	€ per jaar	€ 61.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 61.000
Inzamelkosten	€ per jaar	€ 707.000	€ 731.000	€ 716.000	€ 893.000
Overslag- en sorteerkosten	€ per jaar	€ 128.000	€ 168.000	€ 201.000	€ 128.000
Verwerkingskosten	€ per jaar	€ 323.000	€ 203.000	€ 137.000	€ 330.000
Vergoeding Afvalfonds	€ per jaar	€ -194.000	€ -254.000	€ -303.000	€ -194.000
Overige structureel bijkomende kosten	€ per jaar	€ -	€ 45.000	€ 90.000	€ -
Totaal		€ 1.246.000	€ 1.180.000	€ 1.083.000	€ 1.439.000
Extra t.o.v. huidige situatie			€ -66.000	€ -163.000	€ 193.000

Invoering van omgekeerd inzamelen leidt tot een daling van de jaarlijkse gemeentelijke kosten in de orde van € 65.000 tot € 160.000 per jaar. Uit tabel 7 is af te lezen dat de afschrijvingskosten weliswaar stijgen (onder andere door aanschaf van 50 extra ondergrondse containers en 61 GFT-zuilen voor de hoogbouw), maar dat met name de verwerkingskosten afnemen en de vergoeding vanuit het Afvalfonds zal toenemen.

De maatregel om GFT in de zomer wekelijks in te zamelen brengt een flinke kostenstijging met zich mee voor de gemeente: de inzamelkosten stijgen, zonder dat daar een substantiële daling van andere kosten tegenover staat.

5.3 VERWACHT EFFECT OP SERVICE

Bij invoering van omgekeerd inzamelen verandert de manier van inzamelen van PMD en restafval voor de bewoners in de laagbouw. De PMD-zak maakt plaats voor een minicontainer in laagbouw. Het aantal minicontainers voor de deur blijft echter gelijk omdat de laagbouwbewoners restafval in een ondergrondse container gaan aanbieden.

Bij invoering van wekelijkse GFT-inzameling in de zomer is de kans kleiner dat er overlast ontstaat van geur en maden, doordat het GFT minder lang bewaard hoeft te worden.

De effecten van de maatregelen op de service staan in tabel 8 samengevat

Tabel 8: Verwacht effect maatregelen op service

	Voordeel	Nadeel
PMD inzameling via mini	Geen losse zakken meer	
Restafval aanbieden in OC	24/7 bereikbaar	Verder lopen naar OC
Wekelijkse inzameling GFT	Minder overlast in zomer (geur, vliegjes e.d.)	Vaker container aan de straat zetten

Of de bewoners de beschreven voor- en nadelen ook daadwerkelijk als positief dan wel negatief ervaren, is subjectief en kan niet worden bepaald.

5.4 EFFECT OP DE OPENBARE RUIMTE

Bij invoering van omgekeerd inzamelen komen in wijken met laagbouw meer ondergrondse containers voor restafval. Bij ondergrondse containers bestaat er meer kans op bijplaatsing dan bij gebruik van minicontainers. De zakken voor het PMD maken plaats voor minicontainers waardoor kans op verwaaiing en zwerfafval afneemt.

Bij invoering van wekelijkse GFT-inzameling in de zomer staan er vaker minicontainers aan straat wat het straatbeeld beïnvloedt.

Tabel 9: Verwacht effect maatregelen op openbare ruimte

	Voordeel	Nadeel
PMD inzameling via mini	Minder kans op verwaaiing/zwerfafval	
Restafval aanbieden in OC		Meer kans op bijplaatsingen
Wekelijkse inzameling GFT		Vaker container aan de straat

5.5 SAMENVATTING VERWACHTE EFFECTEN

In tabel 10 staan de verwachte effecten samengevat.

Tabel 10: Samenvatting verwachte effecten maatregelen

Aspect	Eenheid	Huidige situatie	Omgekeerd-1	Omgekeerd-2	GFT wekelijks
Milieu					
Hoeveelheid restafval (fijn en grof)	kg per inwoner/jaar	167	114	86	161
Scheidingspercentage		74%	82%	87%	75%
Kosten					
Jaarlijkse gemeentelijke kosten	per jaar	€ 1.246.000	€ 1.180.000	€ 1.083.000	€ 1.439.000
	per huishouden/jaar	€ 111	€ 105	€ 97	€ 128
Eenmalige kosten		€ -	€ 268.000	€ 268.000	€ 5.000
Investing		€ -	€ 748.000	€ 748.000	€ -
Service (wijziging)					
GFT		1x/2 weken	1x/2 weken	1x/2 weken	1x/week
PMD		zak; 1x/2 weken	mini ipv zak	mini ipv zak	1x/week
Restafval		eigen mini; 1x/2 weken	lopen naar OC; 24 uur/dag	lopen naar OC; 24 uur/dag	eigen mini; 1x/2 weken
Kwaliteit openbare ruimte					
GFT					vaker containers op straat
PMD			minder kans op verwaaiing	minder kans op verwaaiing	
Restafval			meer kans op bijplaatsing	meer kans op bijplaatsing	

6.0 GELIJKE BEHANDELING HOOG/LAAGBOUW

Momenteel varieert de hoeveelheid restafval die een huishouden jaarlijks kan aanbieden sterk, afhankelijk van het inzamelmiddel waarvan een huishouden gebruik maakt. Gebruikers van een ondergrondse container kunnen 200 keer per jaar zonder extra kosten een zak in de container

deponeren (maximaal 60 liter). Huishoudens die een minicontainer voor restafval gebruiken, kunnen deze nu 26 keer per jaar aanbieden.

Tabel 11 laat zien hoe groot het volumeverschil nu is dat jaarlijks kan worden aangeboden en toont tevens het effect van omgekeerd inzamelen (variant 1 en 2).

Tabel 11: Volume restafval dat zonder extra kosten jaarlijks kan worden aangeboden

	laagbouw- binnengebied mini	laagbouw- binnengebied ondergronds	laagbouw- buitengebied	hoogbouw
huidige situatie				
volume per aanbieding (liter)	180	60	180	60
aantal gratis aanbiedingen per jaar	26	200	26	200
<i>totaal volume per jaar (m3)</i>	<i>4,68</i>	<i>12</i>	<i>4,68</i>	<i>12</i>
omgekeerd inzamelen - variant 1				
volume per aanbieding (liter)	60	60	180	60
aantal gratis aanbiedingen per jaar	100	100	17	100
<i>totaal volume per jaar (m3)</i>	<i>6</i>	<i>6</i>	<i>3,06</i>	<i>6</i>
omgekeerd inzamelen - variant 2				
volume per aanbieding (liter)	60	60	180	60
<i>aantal gratis aanbiedingen per jaar</i>	<i>50</i>	<i>50</i>	<i>13</i>	<i>50</i>
<i>totaal volume per jaar (m3)</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>2,34</i>	<i>3</i>

Met name in variant 2 wordt het 'gratis' aan te bieden volume restafval min of meer gelijk getrokken tussen de verschillende inzamelmiddelen.

7.0 OPERATIONELE CONSEQUENTIES BIJ IMPLEMENTATIE

Voor de invoering van wekelijkse GFT-inzameling in de zomer zijn de voorbereidingen beperkt: belangrijkste is dat tijdig een inzamelaar gecontracteerd moet worden die de extra inzamelrondes kan uitvoeren en dat de extra inzameldata op de (digitale) afvalkalender komen.

De invoering van omgekeerd inzamelen vraagt meer van de gemeentelijke organisatie. In dit hoofdstuk beschrijven we – in willekeurige volgorde - de uitvoeringsaspecten die in de aanloop naar de

invoering moeten worden uitgewerkt. Hierbij geven we ook globaal aan welke keuzes hierbij nog moeten worden gemaakt.

Locatieplan ondergrondse containers

In dit onderzoek is aangegeven hoeveel extra ondergrondse containers nodig zijn. Per wijk moet een locatieplan worden uitgewerkt:

- Waar staan de ondergrondse containers nu?
- Waar moeten extra ondergrondse containers komen?
- Is het logisch om de overbodige locaties te bestemmen voor andere grondstoffen? (Zo niet, dan moeten deze verplaatst of verwijderd en opgeslagen worden)
- Voor welke containers moet de zuil eventueel worden aangepast?

Bij de totstandkoming van het locatieplan moet de gemeente ook bepalen op welke wijze ze haar inwoners hierbij wil betrekken, om ook draagvlak voor deze wijziging te creëren.

Aanschaf inzamelmiddelen

Voor omgekeerd inzamelen moeten diverse investeringen worden gedaan in met name inzamelmiddelen. Afhankelijk van de omvang van de levering is de gemeente verplicht om de aankoop Europees aan te besteden.

In de voorbereiding van de invoering moet voldoende tijd worden ingeraamd voor de aanbestedingsprocedures voor de minicontainers, ondergrondse containers, nieuwe deksels, toegangsregistratie, volmeldsysteem en dergelijke.

Uitgifte pasjes

De ondergrondse containers voor restafval worden voorzien van een toegangssysteem. De huishoudens die er gebruik van moeten gaan maken, moeten hiervoor een pasje ontvangen.

Communicatie

Het succes van de invoering van omgekeerd inzamelen wordt bepaald door de mate waarin de inwoners hun 'afval(scheidings)gedrag' gaan verbeteren, waardoor het milieu uiteindelijk minder wordt belast. Om deze gedragsverandering te realiseren is communicatie een onmisbaar instrument.

De communicatie moet zodanig zijn dat de huishoudens in staat zijn om zich een compleet en realistisch beeld te vormen van het nieuwe inzamelsysteem. Men moet weten waarom besloten is tot invoering van juist dít systeem.

De communicatie is gericht op kennisoverdracht, waarbij preventie van afval en afvalscheiding centraal staan. Deze kennisoverdracht is van belang om bij de huishoudens een positieve houding ten opzichte van het nieuwe inzamelsysteem te creëren.

Aan de huishoudens in Dongen moet worden uitgelegd hoe omgekeerd inzamelen werkt en - misschien nog wel het belangrijkste – wat het voor een huishouden betekent. Ook het aantal ‘gratis’ klepopeningen dient duidelijk te worden uitgelegd: waarom doet de gemeente dit, wat betekent het en wat verwacht de gemeente ervan?

Naast deze externe communicatie is ook de interne communicatie van belang. Wanneer een gemeentelijke medewerker van een inwoner een vraag krijgt over het nieuwe inzamelsysteem en de manier van afrekenen met de huishoudens, moet deze hierop antwoord kunnen geven.

Hiervoor moet in de voorbereidingsfase een communicatieplan worden opgesteld, dat ingaat op de verschillende doelgroepen, de boodschap, motto/logo, de beoogde inzet van middelen en media, een kostenraming en een planning (meerjarige campagne).

Voor de invoeringsproces is in eerste instantie een bedrag van € 5 per huishouden gereserveerd. Dit is exclusief de kosten voor het organiseren van bijvoorbeeld bewonersavonden en dergelijke.

Toezicht en handhaving

In het invoeringsjaar van een nieuw inzamelsysteem is het van belang om voldoende en gerichte BOA-inzet te hebben voor toezicht op de naleving van de gebruiksregels van de ondergrondse containers en voor controle op eventuele dumping, verschijnselen die met name door de vermindering van het aantal klepopeningen voor restafval (tijdelijk) kunnen toenemen.

Met name de kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen is een belangrijk aandachtspunt, omdat dit kan leiden tot afkeur bij de verwerker. Dit heeft niet alleen effect op het scheidingsresultaat, maar brengt voor de gemeente ook extra kosten met zich mee (verbranding van afgekeurde partijen) en derving van vergoedingen (kunststof en drankkartons). De ervaring leert dat toepassing van een

minicontainer voor PMD – zeker in combinatie met beperking van het aanbod restafval – tot meer vervuiling in deze stroom leidt.

Invoering van een lager aantal gratis klepopeningen zal naar verwachting een grotere druk op de openbare ruimte leveren en kan ook leiden tot aanbidding van restafval in de (gratis) containers voor grondstoffen of dumping in bermen, parken of gemeentelijke prullenbakken.

Tijdelijke inhuur van extra BOA-capaciteit in het eerste half jaar van invoering wordt sterk aanbevolen. In de voorbereidingsfase moet een handhavingsplan worden opgesteld, met daarin in ieder geval een beschrijving van de gewenste inzet en werkwijze. Bij de eenmalige (invoerings)kosten is rekening gehouden met tijdelijk extra budget voor handhaving.

Bijlage 1: verwacht afvalaanbod

Zie bijgeleverd Excel-bestand